

Petra Žitavského Kronika zbraslavská. Ed. Josef Emler. In: Fontes Rerum Bohemicarum IV. Praha 1884, s. 80.

Od prvotního původu země České bylo užívání peněz nespořádané, jako bývá dosud v četných krajinách. Neboť po všechna ta léta měnila mince v jednotlivých českých městech a obcích podobu denáru jednou nebo dvakrát, takže který denár byl často včera a především dobrý a platný, přestal být po krátké době několika dní k potřebě. Jak škodlivá a protivná byla tato častá změna mince celému království, snadno bude moci posoudit, kdo se neobtěžuje důkladněji to vyšetřit rozumnou úvahou. Neboť toto střídání rušilo z největší části způsob přátelského spolužití, o nějž obzvláště usiluje pokolení lidské. Neboť nikdo nemohl tehdy se ziskem přecházet za zbožím z města do města, z tržiště na jiné tržiště, prodávat své věci nebo kupovat cizí, protože peněz, který platil zde, nebyl běžný onde.

Co tedy zbývalo, než rozbít podobu denáru a vyměnit jej ne beze škody ve stříbro, ačkoliv ho krátce předtím mohl někdo i s věcnou ztrátou stěží dostat u penězoměnců výměnou za stříbro. Tím byli mnohokrát šizeni prostí sedláci přicházející z venkova na trh, protože nemohli nic prodávat nebo kupovat, leč pod nestejnou váhou a mírou kramářů vždycky podvodných a nespravedlivých; a co více, taková změna peněz působila všem takřka tajnou loupež, neboť když se někdo dnes radoval, že má denár, zítra měl obol, a to se stávalo, kdykoli se peníze měnily při kterékoli smlouvě. Zřídka tehdy byl jmenován denár, ale tržní výměna kteréhokoliv zboží se obecně konala na hřivnu, věrduněk, lot, sedminu nebo kvintlík (pětinu). Není pochyb, že se mnohokrát těmito váhami stala mnohým dosti veliká křivda, a to nejvíce lidem prostým a chudým.

A to zlo chytře zamýšlel zamezit, aby více rozšířil obecné dobro, zbožný Václav, český král šestý, první zakladatel Zbraslavi, milovaný od Boha i lidí, jehož památka právem jest požehnána, protože vzpomínka naň jako kapka medu v ústech sládně, v uchu jako harfa zaznívá. Neboť právě tento král, chtěje zabránit nebezpečnosti mnohých lidí, rozhodl, aby lid měl s ním vzájemně jednu společnou minci, protože se totiž sdílejí o jednoho krále a jedno království. Proto poslal král do Florencie a povolal pečlivé odborníky, totiž Rinieriho, Alfarda a Cyna Lombardského, kteří měli v takových záležitostech tak velikou zkušenost, že mohli s prospěchem řídit věc tak důležitou.

A tak byla léta Páně 1300 v měsíci červenci zavedena mince grošů pražských a malých penízků, jichž jde na groš dvanáct, a každý peněz byl označen jménem Václava, který je zavedl.